

UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Ukrainian Museum-Archives of Cleveland Displaced Persons Camp Periodicals Collection

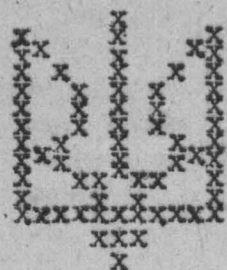
Item in Public Domain or an Orphan Work:

The United States Holocaust Memorial Museum Library respects the copyright and intellectual property rights associated with the materials in its collection. According to the Library's knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work--or if you know who does--please contact the USHMM Library by phone at 202-479-9717, or by email at reference@ushmm.org.

Also available via libraria.ua.

За Самостійну Соборну
Українську Державу !

Свобода Народам?
Свобода Людині !

УКРАЇНСЬКИЙ ІНФОРМАТОР

Тижневе видання

Ч: 9.

15. липня 1945.

НАСТУП НА ПІВДЕНЬ.

Коли зіставимо зі собою дві політичні події останніх тижнів, а саме : перебування міністра закордонних справ Туреччини в Лондоні на передодні конференції "Великих Трьох" і - ноту СССР до уряду Туреччини з домаганням поліпшити турецько-советські взаємини та пересунути деякі спірні кордони в користь СССР - тоді очевидним стане, що під цю пору йде політична гра за давні цілі політики російської держави у її наступі на Південь. Ця експансія має за собою традицію століть. Ось декілька фактів з минулого:

Все цар Петро 1., починаючи з 1695 р. веде довгу й затяжну боротьбу з Туреччиною за впливи в районі Чорного моря. Однак розмах успіхів Петра 4. /здобуття Азова, протекторат над Молдавією і Волощиною/ натрапив не лише на опір Туреччини, що вважала Чорне море своїм внутрішнім морем, але на дипломатичний спротив Великої Британії, Голландії, Швеції і Франції, які побоювались надто великого зросту московської держави.

Катерина II., в прибраній ролі "захисниці" християнських народів у межах Туреччини, добилася договором в Кучук-Кайнарджі, що закінчив російсько-турецьку війну /1768-1774/, значних успіхів:

- 1/. Російські кораблі одержали свободну мореплавбу на Чорному морі і переїзд через Дарданелли,
- 2/. Крим, досі залежний від Стамбулу, став "самостійним", значить попав під російську зверненість.
- 3/. Російський посол у Стамбулі одержав права інтервенції в справі християнських громад у турецькій державі.

В наступних десятиліттях російські намагання поширити свій впливи і пересунути границю на південь, доводили навіть до збройних конфліктів з Туреччиною. Остаточно зупинила ту експанзію "кримська війна", в якій взяли участь по стороні Туреччини Англія, Франція і Австрія. Мир у Парижі 1856 р. був важким ударом для південної політики Росії:

- 1/. Невтралізація Чорного моря.
- 2/. Заборона держати російську воєнну флоту на Чорному морі.
- 3/. Свобідна торговельна міжнародна мореплавба на Чорному морі.
- 4/. Заборона вмішуватися у внутрішні справи наддунайських князівств.

5/. Пересунення границь Росії з гирла Дунаю на північ, на тзв. вал Траяна.

З того часу Росія веде політику підтримування й організування протитурецьких рухів у Болгарії, Боснії і Сербії, прикриваючись при тому обороною православної віри та взагалі славянства. Наступи російських політичних акцій чергувалися з обороною Туреччини, успіхами російської дипломатії в Сербії, невдачами її в Болгарії та з дипломатичними інтервенціями Англії і Австрії.

Світова війна і революція відсунула на дальший план ті питання. Не час було вести експанзивну політику, не маючи налагоджених внутрішніх відносин.

Уряд ССРР, як пересмник агенд і політики російської царської держави не раз видвигав ревізіоністичні домагання до Туреччини та справу доступу до Середземного моря. Воєнна ситуація сприяла планам поширення впливів на Балкані.

Сьогодні головню починає актуалізуватися питання Дарданелів і советсько-турецьких кордонів. Очевидно - по традиційним напрямним російської імперії.

.....0000000.....

КОНФЕРЕНЦІЯ "ВЕЛИКИХ ТРЬОХ".

до

Приготування Конференції "Великих Трьох", що має відбутися в Потсдамі, добігають до кінця. До Потсдаму прибув уже окремим поїздом весь советський персонал, який має повнити службу підчас конференції.

Президент Труман виїхав в дні 7.7.ч.р. в товаристві нового міністра закордонних справ Бернса та численного штабу співробітників /понад 100 осіб/ на покладі кружляка до Європи, де не лише візьме участь у тзв. "Конференції Великих Трьох", але й також відвідає деякі європейські краї, в тому Англію, як гість англійської королівської пари.

Прем'єр Черчилль перебуває під цю пору на відпочинку в південній Франції, звідки виїде прямо до Потсдаму на згадану конференцію. Міністер Іден та інші англійські представники виїдуть на конференцію окремо з Лондону.

За вістками советського радіо - маршал Сталін зі своїми співробітниками приготувляються рівном до відїзду у Потсдам на конференцію, що розпочнеться за декілька днів.

Про предмети нарад тієї конференції досі нічого певного не можна сказати, однак американські часописи здогадуються, що там будуть обговорюванні такі справи:

1/. Господарсько-політична ситуація звільнених від німецької інвазії країв та 6. держав "осі".

- 2/. Узгодження політики в поодиноких окупованих стрехах.
- 3/. Час і місце майбутньої мирової конференції.
- 4/. Справа воєнних відшкодувань та ужиття німців як робітників у відбудові Європи.

ПЕРЕСУНЕННЯ ГРАНИЦЬ ОКУПОВАНИХ СТРЕФ АВСТРІЇ.

Рішенням Начальних Аліантських Мілітарних Команд пересунено границі окупованих стрех Австрії по думці постанов Кримської Конференції. А саме: советські війська опустили Стирію, яку майже в цілості з Грацом зайняли англійці; французи зайняли Тироль і Форальберг, що їх досі окупували американські війська. Горішня Австрія і Зальцбург осталися під зарядом американської влади.

Відень, подібно як Берлін, буде розмежований на стрехи впливів усіх партнерів: англійців, американців, советів і французів.

РОЗВ'ЯЗАННЯ ГОЛОВНОЇ КВАТИРИ АЛІАНТСЬКИХ ВІЙСЬК.

З днем 13.7. ц.р. перестав діяти і розв'язується Головна Кватир Аліантських Військ в Європі. Дотеперішній начальний вождь аліантських військ ген. Айзенговер залишиться надалі тільки головним командувачем американських військ в Європі та шефом Військового Правління американцями окупованої стрехи Німеччини.

ЦИВІЛЬНЕ НІМЕЦЬКЕ УПРАВЛІННЯ У СТРЕФІ ОКУПОВАНИЙ СОВЕТСЬКИМИ ВІЙСЬКАМИ.

За згодою советської команди окупаційних військ створено в новозайнятих советськими армійськими частинами німецьких провінціях - Саксонія, Турингія, Ангальт - німецьке цивільне управління на чолі з президентами, що є членами демократичних німецьких партій.

ПРЕЗИДЕНТ НАЙВИЩОГО СУДУ ЗДПА УСТУПИВ

До вче раніше поданих змін на становище міністра закордонних справ і міністра фінансів долучується ще вістка радісвисильної Нью-Йорк про уступлення зс своїх становищ президента та одного із суддів найвищого суду ЗДПА.

ДАЛЬША СУДЬБА ВІЙСЬКОВИХ ФОРМАЦІЙ СС.

По думці аліантського командування полонені СС-и будуть поділятися на різні категорії. Стрільці, котрі були у відділах СС тільки від 1943 р. будуть звільнені з полону. Ті, що були довший час, будуть передані до таборів полонених-інтернованих на необмежений час. Чужинецькі відділи СС-ів будуть звільнені з полону і їх передадуть державам, з яких вони походять.

ДО КІНЦЯ ВЕРЕСНЯ

буде закінчена репатріація чужинців з Німеччини — так сподівається англо-американська репатріаційна комісія, як подає лондонська радіостанція. До кінця вересня буде помічена висилка чужинецьких робітників з Німеччини, а остануть тільки бездержавні та ті, що не бажають вертатися додів.

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ.

Варшавський Уряд Національної Єдності, визнаний уже за легітимний урядами Канади, Швейцарії та Італії, перебирає закордонні представництва від б. польського уряду в Лондоні. З його доручення виїхала до Лондону окрема Комісія, яка має перебрати майно б. лондонського уряду. Тому ліквідуються бюро й установи того уряду, а урядовці одержують 3-місячну відправу. В зв'язку з тим варшавська радіовисильна критикує грошеву господарку б. лондонського уряду, яка мала б бути "незавжди доцільною".

Варшавський Польський Уряд візвав усю польську сухопутну армію і флоту до повороту в Польщу. В. Лондонський Польський Уряд видав польським морякам доручення виїхати до англійських пристаней, згідно потопити кораблі. Московська радіовисильна повідомляє, що польські моряки не виконали такого доручення, але ще й заявили, що разом з кораблями подадуться в Польщу. Одночасно варшавський уряд візвав польську армію, яка перебуває поза межами Польщі — не слухати наказів польського реакційного уряду в Лондоні, але готуватися до повороту додів, бо, мовляв, тільки в Польщі можуть поляки працювати для відбудови Польщі.

АМНЕСТІЯ В ССР.

Уряд в ССР проголосив з нагоди перемоги над Німеччиною амністію. На основі цієї амністії даруються кари у висоті 3 літ за проступки проти воєнних розпорядків. При вищому вимірі кари зменшується на половину, а якщо проти винувника ведеться слідство, то його запереставлять. Але за те не має зовсім амністії для тих, що їх обвинувачує влада ССР за контрреволюцію, вбивство, грабж та промахи проти соц-порядку!

КОНФЕРЕНЦІЯ ДАЛЕКОСХІДНІХ СТАРШИН ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

"Красна Звезда" — повідомляє, що в Москві відбулася 10-денна конференція — курс старшин далекосхідних частин Червоної Армії, на якому то "курсі" вони заізналися між іншим також з орудуванням наймодернішою зброєю.

ДИВЕРСИЙНА АКЦІЯ В ЧСР.

Радіовисильна Люксембург подала на основі вісток з Праги, що на терені ЧСР викрите якусь велику протидержавну організацію, якої завданням є вести "диверсійні акції". У членів цієї організа-

ції знайдено великі припаси зброї та амуніції. Члени організації, як твердить Прага, арештовано.

ДАЛЬОСХІДНІ ВІЙНА.

По 16-ти дневних безупинних бомбардуваннях австралійські та голландські частини висадилися на східному побережжі Борнео, близько Балікпапан. Ця висадка сильно загрожує для нафтових джерел Балікпапану, звідки Японці черпали більшу частку своїх погінних матеріалів /пересічно 15 мільйонів тон річно/. Радіовисильня Токіо подає, що з 7 мільйонів мешканців, які жили до війни у Токіо - 200.000 за всяку ціну мусить витривати в руїнах столиці, щоб не зупиняти воєнної продукції.

Питання про харчування японського населення натрапляє на щораз трудніші перешкоди. Японський уряд рішився зменшити харчевий приділ на дальших 10%.

В УКРАЇНСЬКОЇ ЛІЙНОСТІ.

На чужині.

За свободу людини.

"Наші цілі -- ясні. Хочемо знищити мілітаризм, прищеплений поневоленням народам їхніми воєнними володарями. Хочемо освободити гноблені народи. Хочемо завести і забезпечити в цілому світі свободу слова, свободу релігій, свободу від страху і свободу від нужди."

Так говорив 6.1.1942 р. сл.п. през. Ф. Д. Рузвельт.

Немало чужинців, а в тому і українців, наїшлося на теренах Німеччини окупованих американськими чи англійськими військами і нічого іншого не бажають, як могли спокійно жити і працювати, користаючи з права азилу, свободи слова, свободи релігій, а передовсім -- свободи від жаху і від нужди. Однак в останніх тижнях трапляються в різних місцевостях на згаданих теренах випадки, що наводять жах на бездержавних чужинців. До згадуваних у попередніх числах "У. І." випадків примусового вивозення до СРСР, подаємо маркантні факти схоплювання людей, які занотовано в останніх двох тижнях. Слід зазначити, що типове явище схоплювання людей з вулиці є доволі частим явищем у різних місцевостях.

З Бад Нойштадт повідомляють: "Одного дня на приказ советської репатріаційної комісії всіх українців, які не бажали собі повороту домі, забрано з приватних мешкань до евакуаційного лагера, щоб вивести "добровільно на родину". Коли довідалась про те від втікачів американська команда у Бад Кісінген, то наказала всіх увільнити, відставити по їхнім квартирам та заборонила без її відома кого небудь примусово вивозити. Наказ виконано і всіх українців звільнено".

В одному з лагерів у Авсбургу трапилась така подія: однієї днини заїхали евакуаційні авта, щоб забрати всіх на "добровільну репатріацію". Настав великий переполох, лемент і панічна втеча. За втікачами посипались стріли з "фінок" і пістоль. Замішання набрало таких розмірів, що мусіла інтервентувати американська влада, яка не дозволила нікого вивести.

В дорозі між Регенсбургом і Мюнхеном двоє українців, що йшли пішки, наздігнали якесь цивільне авто, а їдучі в ньому "типи" запропонували їм /руською мовою/ присісти до них, бо й так їдуть у їхньому напрямі. В розмові, коли довідались, що ті двоє українців не хочуть їхати на родину, заявили їм категорично, що вони їх силою відставлять туди, бо мають на те право. Жак напав на нещасних. Підняли крик, намагаючись звернути тим увагу проїжджучих американських автомашин. Поїзно п'яте з черги старшинське авто вдалось зацікавити тією справою: вони завернули дигнали і зупинили пориваюче авто." По гострій виміні думок українців звільнено.

На Рідних Землях.

УКРАЇНСЬКА ПОВСТАНСЬКА АРМІЯ В НАСТУПІ.

Дня 6. липня ц.р. лондонська радіовиступила подала в польській мові: "армійські частини Червоної Армії стоять у затишних боях на Україні з Українською Повстанською Армією, яка на цю пору є саме в наступі. УПА видала до населення численні відозви, летючки із закликами активно піддержувати і вести ту боротьбу".

Ця вістка, коротка і змістовна, є для нас незвичайної ваги, бо цим разом офіційні неутральні круги дають наявний доказ і зайвий раз підтверджують, що український народ не закинув і навіть у найважчій політичній ситуації не закине боротьби проти імперіалізму за свою свободу і свободу інших поневолених народів.

.....00000000.....

У К Р А Ї Н Ц І !

Читайте і поширюйте самостійницькі видання:

"Український Інформатор" - тижневе видання вістей із широкого світу та української дійсності.

"Наш Шлях" - орган української самостійницької думки.

.....00000000.....

на Самостійну Соборну
Українську Церкву !

Свобода Народам !
Свобода Индивиду !

УМРАТСЬНИЙ ІНФОРМАТОР

Політично - інформативний тижневик

71: 15.

26. септѣ 1945.

Р. ХМИЛЬ

ЕВРОП. ЗАХІДНО-ЕВРОП. ІСБ. ІІА ДЕР^{ТА}В.

Іспробою розв'язки тих питань треба назвати проєкт "західноєвропейського об'єднання", що його помалу починають вже реалізувати. Один із передових англійських часописів "Економіст" у цілій серії статей висвітлює потребу, цілі й завдання того майбутнього блоку західно-європейських держав, до якого належали б : Англія, Франція, Норвегія, Данія, Голландія, Бельгія і Люксембург.

"Іллю "Західньо-європейського Обєднання" -- пише автор статей -- є створити в західній Європі систему безпеки. Десант аліантів в Нормандії /1944 р./ виказав, що застосовуючи таку саму техніку, можна його виконати й в протилежному напрямі /тобто на Англію -- прим. Р.Хм./. Крім того стріль- на Ф1 і Ф2, вистрілювані на побережжях Франції та Фландрії, падали на пів- денньо-східні терени Англії. Одночасно мешканці європейського континенту зрозуміли, що В. Британія є не тільки останнім заборолом їхньої незалеж- ности, але й також самотнім причилком, на якому безпечно можуть висадити- ся помітні армії, прислані з Америки. /Всі підкреслення наші -- Редакція/.

Очевидно, рішення створити таке об'єднання залежить від волі заінтересованих держав. Норвегія і Голландія дають свою згоду, бельгійський уряд заявив бажання діяти до порозуміння зі своїми сусідами відносно стратегічних і економічних питань. У Франції - видно деяку розбіжність думок, бо справа ця заторкує питання Близького Сходу. Самозрозуміле, що через те розмови на ту тему не перериваються".

Автор думає однак, що "не конечно ждати аж на остаточне в'яснення становища Франції, але слід використати сприятливу міжнародну атмосферу

активна співпраця, яку виказали ті народи, підтримуючи ініціативу Українського Народу - є тільки наявним доказом правильності обраного шляху.

Під цю пору, коли Блок Західньо-європейських Держав є в проєкті та впочатках своєї реалізації - Блок Поневолеїх Народів Східньої Європи й Азії має за собою довгі роки боротьби проти тотальних систем імперіялізмів. І тепер насуваються питання: в якому відношенні стоять ті два Блоки? Чи і які існують можливості їхньої співпраці? Бо - одиникий шлях до забезпечення справедливості в світі веде тільки через усамостворення всіх народів, а зокрема народів Східньої Європи та через задоволення їхніх прав на життя, свободу і щастя /пор. текст Проголошення Незалежності ЗДПА 7.7. 1776/. А Український Народ якраз цього собі й бажає.

0000000000

Дебата на теми англійської закордонної політики в англійському парламенті.

На одному із перших засідань англійського парламенту виголосив новий англійський міністер закордонних справ Бевін промову, в якій зясував цілість англійської закордонної політики.

Підставою англійської закордонної політики є напрямні, які опрацював попередній коаліційний уряд. В основному Англія буде вести свою закордонну політику спираючись на своїх союзних великодержав. Головним завданням Англії буде діяти про повернення демократичного ладу в Європі, який знищила війна. Європа переживає тепер тяжку кризу і то так моральну як і господарську. Ділими роками агітовано народи, щоб не слухали ніякої влади, а зараз вимагається від тих же самих народів послуху, дисципліни та охоти до праці. Цей перехід є дуже тяжкий і тому треба дуже багато терпеливості та виrozumіння. В господарській діяльності несе УНРА Європі велику допомогу і Англія буде всіма силами допомагати УНРА в її діяльності. Однак можливості УНРА також обмежені і тому всі звільнені з під німецької окупації європейські держави повинні використати допомогу УНРА на це, щоб стати на власні ноги, а вже далше повинні старатися відбудовувати знищене війною життя власними силами.

У відношенні до поодиноких держав подав міністер Бевін слідує становище Англії:

Польща. Польська проблема одна з найважливіших. Будучність Польщі буде вирішена остаточно на світовій конференції. Покищо головним завданням Варшавського Уряду є перевести демократичні вибори до парламенту, що згідно з задоволенням цього ж уряду, буде незабаром зроблене. В Польщі панує свобода релігії та слова, а закордонні журналісти мо-

жуть вільно без цензури пересилати свої звідомлення поза кордони Польщі. Вправді в Польщі є ще советські військові частини, але маршал Сталін зобов'язався в Потсдамі їх стягнути, а залишити лише малі частини для зв'язку з советськими окупаційними частинами в Німеччині.

Щодо західних кордонів Польщі то мін. Бевін цілком погоджується з думкою б. прем'єра Черчіля, що вони не повинні бути посунені за далеко на захід, бо це створить небезпеку для будучого мира.

В грецькій політиці англійський уряд підтримує лінію, яку взято при звільненні Греції з під німецької окупації. Одним з найближчих завдань грецького уряду це переведення демократичних виборів та створення уряду, що був би виразником волі народу. Англійський, американський та французький уряди взяли на себе зобов'язання мати нагляд над переведенням виборів. Однак уряд СРСР на жаль чомусь не вважав за потрібне зайняти таке саме становище у Фінляндії, коли запропонував англійський уряд, щоб Англія вислала свого дипломатичного представника до Фінляндії, а Фінляндія рівнож зможе вислати свого представника до Англії.

Уряди в Чехословаччині, Болгарії, Мадярщині та Румунії не є виявом волі більшості населення і тому не можна їх уважати за репрезентантів даних держав, з якими Англія могла б вдержувати дипломатичні відносини. При сьогоднішньому стані справ у тих державах виходить так, що одну тотальну систему заступлено другою. І якщо в цих державах вибори не будуть переведені у відповідній формі, яка б давала запоруку, що вони будуть виявом/вагалу/ волі загалу, англійський уряд не буде уважати за потрібне вислати до цих держав своїх дипломатичних представників.

В найближчому часі мають бути переведені вибори в Болгарії, але по всіх познаках видно, що вони не будуть демократичні і тому англійський уряд вже наперед заявляє, що з так вибраним урядом не буде вдержувати дипломатичних зв'язків. На думку англійського уряду справа еспанського уряду це внутрішня справа еспанського народу. Англійці були б дуже вдоволені, якщо б еспанський нарід змінив форму правління на таку, яка відповідала б бажанню еспанського народу. Однак Англія не буде діяти нічого такого, що могло б привести до вибуху внутрішньої війни в Іспанії.

В Персії будуть скоро стягнені всі альянтські війська, бо їхній дальший побут там після закінчення війни є непотрібний.

Положення Туреччини та справу признання міжнародними великих європейських доріг та морських проток обговорено на конференції в Потсдамі, а остаточним вирішенням тих справ займеться Рада Міністрів закордонних справ у Лондоні.

Свою промову закінчив мін. Бевін підкресленням міцних та тревалих зв'язків, які лучать англійський і американський народи та заявою, що сучасна політика Англії мусить бути політикою гідною великого англійського народу.

Після промови мін. Бевіна говорив, як представник опозиції, б. мін. закордонних справ Англії Іден. Іден ствердив, що в часі його урядування між ним а теперішнім міністром закордонних справ Бевіном не було ніяких розбіжностей, немає їх рівнож і сьогодні. Дальше б. мін. Іден заявив, що на його думку Польща сьогодні йде зі своїми кордонами задалеко на за-

хід так, як в 1918 році пішла задалеко на схід.

Відносно Югославії заявив він, що там мабуть не має демократичної свободи, яка повинна б там бути, а яку завести свого часу зобов'язалася була Англія.

Та найважливішою справою, на думку Ідена, це переведення у всіх краях Європи демократичних виборів, які причинилися б до повстання у всіх краях урядів, що були б репрезентантами волі цих народів.

oooOooooOooo

Югославянська криза.

Заступник югославянського прем'єра Др. Граль зрезигнував зі свого становища, бо не хотів погодитися з проектом виборчого закону, на підставі якого більша частина населення виключається від участі в виборах. На основі повідомлень закордонної преси виходить, що уряд маршала Тіто видає закон, за яким всі югославянські громадяни, які співпрацювали з німцями, є позбавлені виборчих прав. З дієвості цей закон звернений проти внутрішніх ворогів марш. Тіто, яких він хоче позбавити виборчого права. Таким чином марш. Тіто хоче закріпити всі місця в парламенті за членами югославянського об'єднаного фронту /тобто комуністами/. В зв'язку з планами марш. Тіто, звернувся провідник селянської партії Дм. Начек, який перебуває на еміграції в Парижі, з проханням до Об'єднаних Націй, щоб захистили демократичні права в Югославії. При цій нагоді закордонна преса стверджує, що марш. Тіто до того часу не вжив ніяких поважних заходів для встановлення демократичної свободи в Югославії. Крім того в Югославії не так спокійно, як це виглядає назовні. Особливо в Хорватії є незадоволення з правління марш. Тіто. Доказом цього є існування коло 12 партизанських груп, які активно виступають проти влади марш. Тіто під керівництвом ген. Михайловича. Маршалові Тіто вдалося взяти до полону керівників трьох повстанських загонів, але дев'ять інших загонів продовжують боротьбу. Марш. Тіто, як пише один з кореспондентів, через жорстоке відношення до своїх внутрішніх ворогів і ведення злої закордонної політики, підірвав свій авторитет перед Англією та Америкою.

Болгарія перед виборами.

Болгарський прем'єр назначив на місце 4-ох міністрів - членів аграрної та соціал-демократичної партії - що уступили, нових міністрів з членів тих самих партій, але таких, що підтримують його політику. Політика прем'єра Георгієва прямує до того, щоб всі політичні партії були підпорядковані т.зв. Народньому Об'єднанню /Комуністична Партія Болгарії/. Прем'єр Георгієв хоче перевести найближчі вибори до болгарського парламенту виставивши одну листу кандидатів т.зв. Народнього Об'єднання. Чісно, що при цьому виборці не матимуть іншого вибору, тільки голосувати

на кандидатів цієї одної листи Народнього Об'єднання. У зв'язку з цим американський представник у Болгарії опублікував листа до прем'єра Георгієва та провідників політичних партій. В листі заявив американський представник, що американці не можуть спокійно приглядатися, як мала політична група, що сьогодні має владу в Болгарії в своїх руках, силою намагається здержати від участі в виборах широкі маси демократичного населення, щоб тільки затримати владу в своїх руках.

Англійський уряд вислав болгарському прем'єрові ноту, в якій заявив, що не визнає болгарського уряду, що буде вибраний на основі виборів у наступному тижні.

Зміну виборчого болгарського закону переведено в тому напрямі, щоб залякати опозицію і таким чином перевести вибір послів з урядової виборчої листи. Тому на думку англійського уряду, у так переведених виборах болгарський народ не зможе виявити своєї правдивої волі, а тим самим уряд, який в цей спосіб дійде до влади не буде виразником бажань народу і через це не буде признаний Англією.

Відомий болгарський комуніст Димітров зрікся зо совітського громадянства та зо становища депутата у Верховному Советі ССРСР, яке він займав. Димітров буде кандидувати при найближчих виборах до парламенту, як один з кандидатів т.зв. народнього об'єднання.

Допомога УНРА чужинцям в Німеччині.

Рада УНРА прийняла рішення, за яким УНРА буде допомагати всім чужинцям в Німеччині, які не можуть, або не хочуть повертати до дому. За цю пропозицію, висунену Англією та Америкою, голосувало 28 представників. Проти уділення допомоги голосували лише представники: ССРСР, Польщі, Югославії та Чехословаччини.

Нова п'ятирічка в ССРСР.

Радіо Москва повідомило, що уряд ССРСР проголосив нову п'ятирічку від 1945-1950 р., яка обіймає передусім відбудову знищених теренів.

Рада комісарів ССРСР дала доручення всім урядам советських республік вести підготовку до переведення цього плану. Як подає Москва - населення прийняло проголошення нової п'ятирічки з великим ентузіазмом.

День советського летунства.

15. серпня ц.р. відсвятковано в ССРСР День Червоного Летунства. З цієї нагоди маршал Сталін видав окремий наказ, в якому висловив признання советським летунам та робітникам летунського промислу.

Устійнення східних кордонів Польщі.

Польська Делегація, куди входили през. Берут, прем'єр Осубка-Ім-
равські та віце-прем'єр Ніколайчик, підписала з урядом СРСР в Москві
дві умови. Перша умова про східний кордон. За цією умовою східний кор-
дон Польщі буде проходити т.зв. лінією Керзона /приблизно лінія Сян -
Буг/, з деякими змінами на користь Польщі. Зміни сягають від 17 - 30 км.
на схід від лінії Керзона; м.ін. Біловетську Пущу признано Польщі.
Всі питання, які повстануть з пересуненням границі буде розв'язувати
польсько-советська комісія у Варшаві. З приводу підписання умов пре-
м'єр Моравські виголосив промову, в якій висловив радість, що нарешті
мирно розв'язано справу східних кордонів Польщі, - що українці, білору-
си і литовці, які жили на східних областях Польщі, мають змогу злучи-
тися зі своїми матеріями. Таким чином покінчено з національним ан-
тагонізмом.

Жиди домагаються власної держави.

Зараз в Лондоні відбувається з'їзд представників жидівських під-
пільних організацій з цілої Європи, що діяли під час нацистичного те-
рору. З однієї з резолюцій з'їзд стверджує, що жиди є рівноправним на-
родом, який має право на власну державу і вільний розвиток. Тому з'їзд
вимагає приділення жидам відповідної території, де вони могли б орга-
нізувати власну державу.

Французькі соціалісти не бажають злуки з комуністами.

Французька комуністична партія звернулася до французької соціа-
лістичної партії з пропозицією злучити в одну партію. Дальше пропону-
вала йти до виборів, які відбудуться в жовтні. На з'їзді соціалістич-
ної партії цю пропозицію відкинуто величезною більшістю голосів, по-
над 10.000, за злукою - всього 274 голоси.

Аліантська контрольна комісія в Норвегії

перестає з днем
30.серпня н.р. діяти, а владу в Норвегії перебирає норвежський уряд.

Грецький прем'єр Бульгаріс утворив в Греції новий уряд.

Крім цього Японія мусить звільнити терени зайняті в останній війні, а саме: Малайські острови, Бірму, Нідерландські Індії, Борнео, Індокіну, Сіам та території в Китаю. За Японією залишаються тільки матерні острови, з около 75. міліонами населення.

Маршал Монтгомери остерігає чутинців.

Маршал Монтгомери видав заклик до чужинців у англійській окупаційній зоні Німеччини, в якому остерігає їх, щоб перестали допускатися злочинів та надужити супроти німецького населення. За непослух цьому останньому зазивові грозить чужинцям, які допускаються злочинів, гострі кари.

В Америці знесено з днем 16. серпня н.р. раціоналізацію харчів та бензини. Від цього дня можна купувати ці всі речі вільно, як до війни.

oooooooooooooooo

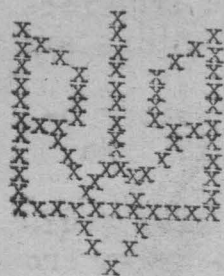
[illegible]

Видає і за редакцію відповідає Редакційна Колегія.
Відбито в друкарні "У.І." - Нойштадт.

[illegible]

За Самостійну Соборну
Українську Державу !

Свобода Народам !
Свобода Людині !

УКРАЇНСЬКИЙ ІНФОРМАТОР

Політично-інформативний тижневик

№: 16.

2. вересня 1945

Артур Серс Геннінг

/Пресова служба шікаго/ Розмова йде про те,
Трібюн/

чи вільно здавити змагання за волю?

Від Редакції: Ноб заактуалізувати в міжнародній політиці "Українське питання" і звернути увагу світа на те, що одиною забезпечкою мира, зокрема в Східній Європі, є повне освободження поневолених народів - українці в Америці, зорганізовані в Українському Конгресовому Комітеті, теж повели відповідну акцію. Відгомони тих заходів знаходимо в американській пресі. Передова стаття в часописі "Шікаго Дейлі Трібюн" /ч. 129, 30.5.1945./ подає об'єктивний звіт із дискусії, яку викликала інтервенція українців ЗДПА підчас нарад Міжнародної Комісії Безпеки у Сан Франціско.

Подібно, як американці підчас революції.

Сан Франціско, 29 травня 1945 р. - Нове й кдепідливе питання завдав сьогодні Міжнародній Конференції Безпеки Український Конгресовий Комітет в Америці. Ось це питання:

Чи проєктована нова Ліга Націй могла б вимусити мирну інтервенцію в якійсь державі, щоби здавити такий незалежницький рух, як Американська Революція ?

Офіційна відповідь є :

Могла би, коли б Конференція Безпеки вважала цей незалежницький рух загрозливим для здержання міжнародного мира й безпеки.

Домагання незалежності.

Українці заявляють, що вони рішені наново здобути свою незалежність від Росії так, як американські колоністи вибороли собі незалежність від Великої Британії.

Однак на основі проекту Ліги Націй, що його тут обговорюють, є очевидно, що американські колоністи не мали б права, коли б тоді була існувала митрополітська Ліга і інші великодержави помагали Англії.

Одночасно вказано, що протест великодержави, яка в новій Лізі Націй могла би старатися перешкодити інтервенції для здавлення незалежницького руху міг би старатися рятувати американських колоністів. Бо це Франція дала була рішучу поміч американським колоністам підчас революції.

Проект митрополітської Ліги містить випрацьовані постанови митрополітського окреслення міжнародних дискусій та вжиття сили, щоби вдержати мир в кожному спірному питанні, яке не надається для такого трактування. Конгрес Безпеки є управлений рішати в кожному випадку, "чи потрібна дискусія могла би, чи не могла би загрожувати вдержанню міжнародного мира й безпеки. А тим самим, чи Конгрес Безпеки займався би дискусією. Коли ж так, то міг би вказувати умовини полагодування."

Передбачена інтервенція.

Все ж є застереження, що "зміст документу не управляє організацію до інтервенції в справах, які в дійсності належать до домашньої юрисдикції даної держави, або вимагали б від членів передати такі справи для полагоди на основі цього документу."

Однак до цього застереження додана завага. Є це клявзула, що "постанова може випереджувати ужиття многих засобів." Це є тоді, коли Конгрес Безпеки рішить, що дискусія не є чисто домашня і могла б нарушити міжнародний мир, та безпеку і є вказане "поробити всякі потрібні заходи" включно до вжиття сили, щоби вдержати мир.

Домашнє юрисдикційне застереження постановляє, що Ліга не є управнена виступати проти незалежницького руху такого, як Американська Революція, що вийшла з чисто домашньої дискусії в Бритійській Державі. Однак такий випадок не відноситься до американської делегації, до якої Український Комітет звернувся зо своїми меморіалами.

Гру - як авторитет.

Державний підсекретар Гру /запрошений делегацією як авторитет для інтерпретування Домбартен-Свонської конференції/ на запит, чи революція в державі, або колонії буде вважатися за причину для інтервенції Ліги заявив:

Самособом Конгрес буде інтервенювати, коли буде тієї думки, що така революція загрожує міжнародному мирові. На мою думку немає сумніву, що Конгрес Безпеки інтервенював би коли ми були противні становищу, я-

не повстало в Німеччині й Італії під Гітлером і Муссолінім перед війною. А тим часом ми поробили б заходи заки вибухло б війна.

Інтерпретація Три була далекосяглюю. Він є думки, що Ліга була б управнена інтервенціювати не лише, щоби здавити революцію, яка загрожувала б світовому мирowi, але взяти під опіку життя і тім меншини перед переслідуванням та спитати мілітаристичну експанзію й агресію, подібні до таких, які були за Гітлера й Муссоліні-го.

Виразно підкреслена подвійна плочина.

Згідно з українцями й іншими меншинами, які вислали заступників на конференції у Сан-Франциско, така інтервенція доречна, бо її можна вживати з користь меншин, але мочна теж узяти, щоби здавити меншини та поварати їх за арітанцію незалежності, автономії, чи інших вольностей.

Український Конгресовий Комітет, що репрезентує 2.000 організацій американських українців, вислав делегацію до Сан-Франциско з домаганнями закону на національні права для бездержавних народів, щоби дати їм наложу здобути мирними засобами свою суверенну рівність із іншими народами. Петиція тронує теж створення опікунської ради під покровом Ліги, що діяла б як опікунка бездержавних націй.

Змістом дальшого домагання є "ревізія" мирових договорів, або створення незалежних держав без війни."

Вони кажуть, що зміни є можливі.

"Комітій повачно заінтересований в удерданні мира", каже український меморіал, "повинен прийняти можливість змін у теперішньому світовому порядку мирними засобами, якінці апарату цивілізованих, а все ж поневолених народів, головні з українців, щоби стати незалежними, не можуть бути здавлені назавжди тією, що прононована міжнародна Організація Везпеки стане реакційною силою, що опиралася б усякому природньому праву народу на волю."

"З цієї причини кінцевий документ пропозованої Міжнародної Організації повинен би взяти під увагу можливість мирної ревізії границь, а також повстання нових держав на територіях теперішніх країн. "Такі міри" -- каже делегація -- "можуть направити умовини, які є основою доспокою і революції на Україні та постійною загрозою для мира і безпеки в цій частині світу."

Вандербергова поправка передбачує ревізію трактатів з "колишніх міжнародних умов", які підбехтують до війни, але збив її розлісний комісар заграничних справ, флотов, ешелімінуванням всякого натяку, про трактати, або умови, як впр. поділ Польщі, при чому 7 мільонів українців перейшло від польської під російську владу.

Критика Делегації Советського Уряду України.

Український Комітет, очолений Степаном Шумейком, Богданом Натаном, проф. Грановським та Іваном Петрушевичем каже, що українська советська делегація, яка є при Конференції Безпеки, не є представником 45-мільйонного українського населення Росії.

" Знову ж - каже делегація - національні аспірації українського народу є розбіжні зі спробами аліантів і немилосерних правителів, які хочуть їх здавити. По більше, так як перед війною, тут на Україні одиною буде недостача /брак/ цього мира, спокою, справедливости й демократії, з причини яких проваджено в Європі велику війну.

" Звідомлення достовірних джерел вказують виразно, що на Західній Україні самі советські комісари ведуть немилосерну кампанію, що - би винищити національну свідомість і національне життя, або підченити їх зовсім російській комуністичній ідеології. В цьому вони наслідують добре знані зразки їх національної політики в Східній Україні, включно до виголодження населення, чисток та розстрілів - головно від часу 1930 р., коли сам Сталін прилюдно заявив, що для червоних українців націоналізм є поважною небезпечкою. "

Західно-українські установи національно-культурного характеру були позачинювані, або знищені, підчас коли патрістично і демократично думаючи українці, без огляду на їх становище в житті, освічені і неграмотні, всі до одного, хто виявляв себе на користь Болі України, були зліквідовані присудами смерті, ув'язненням або засланням. "

...00000000...

С.

Франція на передміті.

Минулого тижня шеф провізоричного французького уряду ген. Де Голь виїхав до Америки та перевіз у Вашингтоні розмови з през. Труманом та американським урядом. Поїздка ген. Де Голя до Америки має далеко більше політичне значення, як це на перший погляд може видаватися.

По заключенні союзу з СРСР - Франція до деякої міри відчулилася від Англії й Америки, а по в свою чергу не корисно відбилося на її господарському і політичному житті. Це тимбільше, що Франція переживає тепер як і другі західно-європейські держави повсюдну кризу. Формовання й кристалізація її внутрішньо-політичного життя ще й досі в повні не завершено, різні політичні напрями та тенденції розтерзають французьку суспільність. Загальне поняття, яке прийнялося в українському громадянстві, будьто би Франція йде назустріч лівим політичним напрямам - відповідає лише частинно правді. Франція прямує до соціалізму, але не до комунізму. Виказав це найкраще останній зїзд французької соціалістичної партії

/одно з найбільших французьких політичних угруповань/, на якому подавляючою більшістю голосів /понад 10.000 проти 274/ відкинено пропозицію французьких комуністів іти спільно до виборів. Московське радіо обурюється навіть на французьких соціалістів, що відважилися гостро критикувати не тільки комуністів, але й СРСР. Постала соціалістично-і партії, яка в майбутніх виборах буде мати правдоподібно більшість, вплинула теж на рішення французького уряду змінити своє дотеперішнє становище супроти західних держав. Не остала без впливу на те рішення теж і зміна англійського уряду, який обняв соціалісти, бо з попереднім урядом Черчилля Франція понала була в непорозуміння в сирийсько-ливанських справах. Це були чинники, які бодай угодили ген. Де Голлю політичну переорієнтацію Франції.

З Америці ген. Де Голль іменовано почесним громадянином столиці світа - Нью-Йорку, а в розмовах з Труманом дійшли вони до обов'язкового порозуміння в справах англоамериканських планів перебудови світу. Немає сумніву, що крім того покладено претензії Франції відносно осво-боджених від японців французьких колоній на Далекому Сході. На прес-ській конференції заявив ген. Де Голль, що Франція пропонує умиротворення німецького вуглевого басейну Доруря та домагається для себе контро-лі б. німецьких теренів по лівому березі Рейну, яких одначе не думає присвоювати собі.

Коли взяти ще під увагу планований союз західно-європейських держав, у якому Франція займала б одно з перших місць, тоді поїздку ген. Де Голля не слід розглядати тільки як чергову лезиту, але сов-нішнім знаком основних змін у французькій політиці.

Американський уряд-

здержав з минулого тижня почи-наючи, всі достати для своїх союзників, що їх досі висилано на раху-нок т.зв. позичково-заставної умови для ведення війни. З достав най-більш користали СРСР, Англія, Франція і Голландія. Англія старалася заключити з Америкою новий торговельно-господарський договір.

Совєтсько - китайський пакт.

Проголошено про зміст совєтсько-китайського пакту. А саме:

1/ Уряд СРСР визнає чункінський уряд, Чен-Най-Шена єдиним легі-тимним урядом Китаю.

2/ Оба уряди зобов'язуються співпрацювати, але не втручатися до внутрішніх державних справ, ani не заключувати таких договорів з ін-шими державами, які зверталися б проти другого партнера пакту.

3/ Зверхність над Манчжурією переймає Китай, а Зовнішня Монголія може усамотійнитися, якщо її населення захоче зільним голосуван-ням за незалежність.

4/ Морський пристанню порт Артур будуть користуватися обі держа-ви, при чому цивільна управа належатиме до Китаю, а військовою оборо-

ною займеться ССРСР.

5/ Під обопільною управою залишаться собі далекосхідні залізници, якими будуть користуватись собі держави.

6/ Пакт остає лажним на час 30-ти років.

Президент Труман

запропонував американському сенатові задержати і на майбутнє обов'язкову в і й с ь н с - р у с л у ж б у /мужчини в літах 18 - 25/, а крім того наддержувати добровільні зголошення до військи. На думку генералів - Айзенговера і Мак Артура - американська армія повинна числювати 1,200.000 нових, щоб могли обсадити Німеччину і Японію.

Конференція в справі Танжеру -

в Парижі - вже закінчилася. Учасники конференції - Англія, Америка, Франція, ССРСР - рішили привернути давній статут Танжеру, а остаточну його судьбу порішати на конференції, яка відбудеться за пів року. Тепер вивано Еспанію, щоб забрала з Танжеру свої війська, які були його окупували по Капітуляції Франції в 1940. році.

Терористичні організації в Румунії.

Румунська поліція викрила дві широко розгалужені тайні терористичні організації, які, по думці поліції, мали завдання усунути теперішній уряд, вимордувати його членів та встановити нове правління. Члени тих організацій вербується з поміж членів соціал-демократичної та радикальної партій з пид знаку румунських політиків Маню і Радеску. Діяльністю тих організацій мали б кермувати закордонні круги. На тому тлі переведено в Румунії численні арештування.

Болгарські вибори.

У зв'язку з виборами до болгарського парламенту, які мали відбутися 26.8.д.р., міністр заграничних справ Болгарії Штайнер подав до відома, що болгарський уряд одержав дві ноти від американського та одну від англійського урядів. Їхній зміст: Уряди Англії й Америки не визнають болгарського уряду, якщо він буде обраний на основі нового болгарського закону про вибори. Міністр Штайнер заявив, що на його думку треба було перш узгодо з урядом ССРСР та цойно по тім переслати болгарському урядові. Врешті - болгарський уряд не бачить причини, чому не має би переводити виборів, тому й вибори відбудуться в означеному реченні.

Одночасно відбулися в Болгарії демонстрації Об'єднаного Народного Фронту /комуністи/ проти того, щоб чужі держави /читай: Англія і Америка/ вмішувалися у внутрішні болгарські справи: "Ніяка чужа сила не здержить Болгарію від виборів, а Об'єднаний Народний фронт долатиме про лад у державі".

Після цього всі болгарські міністри, навіть ті, що на знак протесту проти виборчого закону були уступили - погодилися, щоб 25.8. таки перевести вибори. Тойно рішення опозиційних груп бойкотувати вибори та тим скомпромітувати уряд - змінило ситуацію. Хоч не хоч болгарський уряд мусів відпочити речинець виборів на неозначений час. Ніж іншим такої думки була тех аліантська контрольна комісія. Англійський та американський уряди окремими нотами виявили своє задоволення з такого рішення болгарського уряду.

Відгуки на промову мін. Бевіна.

Промова англійського міністра закордонних справ Бевіна в парламенті викликала замітний відгомін у цілому світі. Головно йде про ту частину промови, в якій мін. Бевін скритикував уряди держав південно-східної Європи, як такі, що не є правдивими репрезентатами волі даних народів.

У відповідь появилася стаття в "Ізвестіях", в якій й об'єднаний комуністат совєтської агенції ТАСС, в якому уряд СРСР заясовує своє становище до згаданих справ і полемізує з осудом Бевіна на тему становища СРСР до виборів у Греції. Уряд СРСР не вважав за невідповідне брати участь в нагляді над переведенням виборів у Греції, бо думає, що вибори це внутрішня справа грецького народу, до якої не повинен вмішуватися жадний зовнішній чинник. Таке вмішування і нагляд посторонньої держави, без уваги на те, яка це держава, нарушує демократію і суверенність даної держави. Тому уряд СРСР не вважає за вказане змінити своє дотеперішнє становище.

Одночасно відізвалися різні ліві болгарські, грецькі, малярські організації та установи в Америці, які зо свого боку почали складати заяви та протести проти становища англійського уряду до держав південно-східної Європи. На основі тих заяв і протестів виходило б, що всі уряди балканських держав є дійсно репрезентатами всіх демократичних груп даних народів включно з духовенством і трудовою інтелігенцією. Тм один із доказів наводять, що малярські єпископи висловили своє признание малярському урядові, проти якого англійський уряд має рівнож застереження. Очевидно, що різні башистівські угруповання, яких виключено від впливу, є незадоволені та нарікають. Отже на думку цих організацій мін. Бевін робить неслухні закиди згаданим урядам.

В свою чергу московське радіо виступило в обороні болгарського, румунського, як рівнож і інших урядів держав південно-східної Європи, які на його думку є правдивими репрезентатами даних народів.

Опозиція, яка виступає проти цих урядів, не лише зосереджена та розчарована політики, що бажають своїм цитуванням внести непорозуміння між урядами СРСР та Англії й Америки.

З оживленою дискусією над промовою мін. Ревіна ясно виходить, що він заторкнув болючі проблеми, які до певних порумів підля народи південно-східньої Європи, а які може не мають змоги їх висловити.

Допомога для Австрії.

На основі рішення Ради УНРРА Австрія буде одержувати допомогу від УНРРА. На нарадах тієї Ради підтримував таку пропозицію гарячими словами советський представник. В зв'язку з цим лише один англійський кореспондент, який бував у тій частині Австрії, де її переймали англійські війська від советських - про свої враження з тих теренів советські війська при відїзді вивозили з Австрії автами різноманітне добро, м.ін. також багато скоту та карків. Кореспондент запитав, чому советський уряд, який так гаряче обстоював пропозицію допомоги для Австрії від УНРРА, мотивуючи це великою нуждою Австрії, допускався широких реквизицій в тій же Австрії.

АДВОКАТЪ МОСКВИ.

Італійський уряд звернувся до уряду СРСР з проханням, щоб цей посередничив в італійсько-югославянському граничному спорі. А саме італійський уряд пропонував югославянському урядові взяти кілька разів, щоб устійно італійсько-югославянський кордон за етнографічним принципом, однак югославянський уряд відкинув усі італійські пропозиції. Ось тому італійський уряд звертається з цією справою до Москви.

В свою чергу тимчасовий югославянський парламент рішив звернутися до Ради Міністрів Закордонних Справ /яка має зібратися у Лондоні у вересні цього року/ з проханням прилучити до Югославії Триєст, Фіюме Істрію та інші граничні території, заанексовані югославянцями.

УКРАЇНЦІ ! Читайте і поширюйте опинити на еміграції українські самостійні видання: "Наді Пляк" і "Український Інформатор" !

Видає і за Редакцію національної Редакційної Колегії.

Відбито в друкарні "У.І." - Нойштадт.

Имя: